

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM

— serviciul export-import presă — Calea Griviței
nr. 64—66, P.O.B. 2001 telex 011226 — București.

Cu privire la vechimea și continuitatea poporului român

După cum se știe, poporul român s-a format prin romanizarea populației geto-dacă din „vasta regiune carpato-dunăreană” și prin asimilarea treptată a slavilor și a altor populații migratoare care au trecut „în cursul vremii pe aceste locuri ale țării noastre”. Deplina biruință a împăratului Traian (105—106 d.Hr.) asupra dacilor conduși de Decebal a însemnat organizarea unei stăpîniri romane de 170 de ani pe un întins teritoriu de la Dunăre pînă în nordul Transilvaniei. Retragera armatei și administrației romane de către împăratul Aurelian în anul 271—275 nu a însemnat părăsirea Daciei Traiane de întreaga populație autohtonă romanizată. Rămîne pe loc majoritatea populației satelor și cetăților, plugari, păstori, meseriași, negustori, descendenți ai geto-dacilor autohtoni, romanizați prin numeroși coloniști aduși din întregul imperiu roman.

Continuitatea istorică a daco-romanilor pe meleagurile țării noastre este o realitate întărită de nenumărate argumente istorice, arheologice și lingvistice.

Este cu totul exclusă ca nereală și antiștiințifică teoria „spațiului gol” după retragerea lui Aurelian din Dacia. Populația daco-romană a continuat să locuiască fără întrerupere în acest vast teritoriu.

Această populație daco-romană a fost găsită pe aceste meleaguri de către popoarele migratoare, începînd cu goții, continuînd cu slavii și sfîrșind cu ungurii, bulgarii și tătarii. Formarea poporului român s-a încheiat către sfîrșitul mileniului I al erei noastre creștine, odată cu asimilarea elementului slav. În această perioadă toți istoricii bizantini, slavi și maghiari vorbesc de români sub numele de vlahi, volohi și blaci, total diferiți de celelalte popoare.

D-l prof. Constantin C. Giurescu în discursul de recepție la Academia R.S.R., intitulat „Românii în mileniul migrațiilor” (apărut și în revista „B. O. R.”, 5—6/1975) spune că „formarea poporului român nu e nici o „enigmă” și nici un „miracol”. . . ci un fenomen normal, asemenea celui care a dus la formarea poporului francez, al celui italian, spaniol și portughez, adică a celorlalte popoare romanice”. La toate aceste popoare se constată că sînt „rezultatul unei duble asimilări mai întîi a elementului de bază autohton de către elementul roman” (galii în cazul francezilor, celtiberii în cazul spaniolilor și portughezilor, galii și etruscii în cazul italienilor) și apoi „asimilarea elementelor migratorii de către populațiile romanice peste care s-au așezat”. Există deci un perfect paralelism între formarea poporului român și formarea celorlalte popoare romanice.

„În ceea ce privește continuitatea acestor popoare pe teritoriile pe care locuiesc astăzi, există același paralelism. I-a trecut cuiva prin minte să nege sau să conteste continuitatea poporului francez în Galia, a celui spaniol și portughez în Peninsula Iberică și a celui italian în Italia?” A putut admite vreun istoric că unele din aceste popoare au părăsit locurile lor de formare spre a se întoarce mai tîrziu?

Formularea unor asemenea simple întrebări arată lipsa de temei și obiectivitate a acelor care și-au putut închipui că „țărani, păstori și meșteșugarii daco-romani ai ținutului carpato-danubian, avînd drept centru Transilvania, au putut să-și părăsească locuințele ancestrale pentru a trece peste Dunăre în Balcani de unde să se întoarcă după multe secole înapoi”.

Logica sănătoasă, ca și documentele și săpăturile arheologice infirmă teoria că la venirea maghiarilor ținuturile transilvănene de pildă ar fi fost ale nimănui, populate „de cîteva grupuri ale avarelor sau de o populație rară slavo-bulgară” și că

românii ar fi apărut aici în secolele XII—XIII, așezîndu-se în regiunile munților, iar abia în secolele XIV—XVII s-ar fi răspîndit peste tot.

Există de pildă două izvoare istorice privitoare la prezența românilor în Transilvania la venirea ungurilor. Unul este cronică notariului anonim al regelui Bela, secolul XII. În acest document se arată că un conducător al acestora, Tuhutum, a auzit de Transilvania, o „țară” despre a cărei „bunătate” se dusese vestea. Aici domnea „un român anume Gelou” peste români și slavi, care s-a împotrivit noilor ocupanți, însă după două lupte este prins și omorît la riul Capușului. Această cronică amintește și de ducele Glad care stăpînea Banatul timișan și care în lupta ce o dă cu ungurii este ajutat de cumani, bulgari și „blaci”.

Un alt izvor istoric tot așa de însemnat este cronică rusă, zisă a lui Nestor din sec. XII, în care se spune că ungurii, după ce au trecut niște munți înalți — e vorba de Carpați — „începură să se lupte cu volohii”.

În 1805 istoricul rus Alexandru Turgheniev (1783—1845) scrie mitropolitului Ștefan Stratimirovici din Carloviț (1790—1836), un om de o aleasă cultură, cerîndu-i informații despre proveniența „valahilor” și despre „valahii” amintiți de vechiul cronicar rus Nestor. (De văzut studiul diac. prof. Silviu Anuichi, Mitropolitul Ștefan Stratimirovici de Carloviț, Despre valahi, în rev. „B. O. R.”, 3—4/1975, p. 415—425).

Mitropolitul Stratimirovici îi răspunde, după ce se documentează prin lecturi și analize, într-un studiu în care dovedește obiectivitatea și pasiunea cunoașterii unei probleme importante pentru marile ierarh, căpetenie spirituală a tuturor ortodocșilor din Imperiu habsburgic, deci și al românilor din aceste teritorii. Lucrarea conține două părți. În prima, mai restrînsă, autorul ia în discuție problema „valahilor” amintiți de vechiul cronicar rus Nestor la începutul sec. XII. Într-o expunere simplă și clară, se precizează că „valahii” cronicarului Nestor sînt aceiași cu cei de mai tîrziu, deoarece locuiesc în aceleași teritorii pe care le-au populat întotdeauna. În partea a doua, mai extinsă, se expune argumentarea provenienței românilor din populația romanizată a Daciei, întemeiată pe o interpretare corectă a cunoșcărilor cronicari romani Vopiscus și Eutropiu care amintesc de retragerea lui Aurelian din Dacia Traiană. Întrește apoi această origine a românilor pe argumentul latinității limbii române și al asemănării ei cu limba italiană, respingînd teoriile neobiective ale unor istorici, între care amintește pe Johann Thunmann și Sulzer. Marele ierarh refuză hotărît să accepte obîrșia românilor din alte popoare, inclusiv din cele slave. Asupra fondului de cuvinte, Stratimirovici precizează că două treimi din cuvintele românești sînt de origine latină și o treime sînt străine. Autorul își mai întemeiază poziția pe asemănarea calităților etnice ale poporului român cu cel italian, pe analiza termenului „valah” și pe particularități ortografice ale limbii române. În încheiere oferă lui Turgheniev cîteva izvoare mai însemnate asupra originii poporului nostru, indicînd și pe domnitorul Moldovei Dimitrie Cantemir, cu lucrările sale.

Într-un articol următor vom expune părți mai însemnate din lucrarea mitropolitului Stratimirovici, încadrate în argumentele istoriografiei românești privitoare la originea și continuitatea poporului român pe aceste meleaguri, care vorbesc deschis și cu multă claritate tuturor celor ce sînt de bună credință în cunoașterea adevărului istoric, privind statornică viață a românilor în vatra și glia strămoșească.

Pr. Filaret Costea

Precum și noi iertăm...

(Matei 6, 12)

Zilnic, cînd ne rugăm, rostim și rugăciunea Tatăl nostru, numită rugăciunea Domnească. Se numește astfel, pentru că Însuși Domnul și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos ne-a lăsat-o la cererea Sf. Apostoli, cînd aceștia I-au zis: „Doamne, învață-ne să ne rugăm” (Luca 11, 1).

E nelipsită această rugăciune din nici o slujbă bisericească. Rostindu-o credincioșii repetă cuvintele Mîntuitorului Hristos și faptul acesta lasă în conștiința lor încrederea că, rugîndu-se, ei vor primi satisfacerea cererilor și trebuințelor pe care le au. Este și o mîngîiere că ne învrednicim a rosti aceleași cuvinte pe care Însuși Domnul și Mîntuitorul nostru le rostise cîndva.

Tatăl nostru e modelul desăvîrșit al rugăciunii. Aici preamărirea lui Dumnezeu-Tatăl stă pe primul loc; urmează cererea ca să vină împărăția Lui, după cum El însuși ne învață, îndemîndu-ne „Căutați mai întîi împărăția lui Dumnezeu” (Matei 6, 33) și în continuare facem mai multe cereri, din cele mai importante, pentru viața de toate zilele.

Una dintre aceste cereri, în care se cuprinde esențialul religios al vieții creștinești, este ca Dumnezeu să ne ierte greșelile, să ne îndrepteze și să ne ferească de ispitele celui viclean. Această cerere este însă condiționată de către noi înșine prin atitudinea și dispoziția noastră de a ierta și noi, la rîndul nostru, celor care ne-au greșit: „Și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșelile noastre” (Matei 6, 12). În versetele 14 și 15 din același capitol, Mîntuitorul subliniază cu pregnanță această condiție: „Că de veți ierta oamenilor greșelile lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru cel ceresc; iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre.”

Deci este momentul să ne întrebăm: Iertăm cu adevărat? Cu ce inimă iertăm cînd zicem Tatăl nostru? Cu inima deschisă și împăciuitoare, sau, dimpotrivă, vrem să luăm iertare, dar din partea noastră nu dăm nimic, nu iertăm nimănui?!

Și ca să ne convingem cît de mult dorește Mîntuitorul ca noi să iertăm „din toată inima” (Matei 18, 35) greșelile aproapelui nostru, să ne amintim de întrebarea apostolului Petru: „Doamne, de cîte ori va greși față de mine fratele meu și-i voi ierta lui? Oare pînă de șapte ori? Zis-a lui Iisus: Nu zic ție pînă de șapte ori, ci pînă de șaptezeci de ori cîte șapte” (Matei 18, 21—22). Adică, tîlcuit în înțelesul de astăzi, înseamnă de foarte multe ori, de nenumărate ori.

Că rugăciunea noastră este primită și aduce roade numai atunci cînd iertăm pe aproapele, ne mai spune Mîntuitorul vorbind despre aducerea darurilor la altar: „Dacă îți vei aduce darul tău la altar și acolo îți vei aminti că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul tău acolo, înaintea altarului, și mergi întîi și împacă-te cu fratele tău și apoi, venind, adu darul tău” (Matei 5, 23—24).

Pentru a exemplifica binefacerea iertării și a înfiera lipsa acesteia, Mîntuitorul a spus pilda celor doi datornici (Matei 18, 23—35), în care unul — asemenea lui Dumnezeu — iartă o datorie grea, în timp ce chiar acela, căruia i s-a iertat datoria, refuză să ierte, sau măcar să mai aștepte restituirea unei sume foarte mici pe care i-o datora un tovarăș al său. Pentru această atitudine neomenească el stîrnește indignarea celui care l-a iertat și este aruncat în temniță și obligat să restituie și toată datoria. Și Mîntuitorul încheie această pildă cu concluzia: „Tot așa și Tatăl meu cel ceresc vă va face vouă, dacă nu veți ierta — fiecare fratelui său — din inimile voastre.”

(Continuare în pag. 4)

Slujbă de pomenire a episcopilor Dr. Ioan Stroia, Veniamin Nistor și Policarp Morușca

Reluând, în toată plinătatea ei, legătura organică a tuturor tradițiilor evocatoare a vechilor ctitorii și a celor ce s-au străduit spre a da o nouă strălucire Bisericii străbune, P. S. Episcop Emilian a orînduit, sîmbătă 8 mai, zi închinată Apostolului și Evanghelistului Ioan, un parastas-comemorare într-un cadru solemn, la schitul Ioan Botezătorul de lângă Alba Iulia a celor trei episcopi, care au condus Catedrala Reîntregirii și care-și dorm somnul de veci în acel loc pitoresc: *Dr. Ioan Stroia* (20. I. 1865—18. IV. 1937), *Veniamin Nistor* (10. II. 1881—5. II. 1963) și *Policarp Morușca* (20. II. 1883—26. X. 1958).

Inconjurat de un sobor de preoți, compus din Toma Păunescu, consilier economic al Episcopiei de Alba Iulia, Pleșa Petru, secretar eparhial, protos, Modest Muraru, superiorul catedralei Reîntregirii, Clonța Ioan-Zlatna, Filip Gavril-Toplița, Gheaja Doru și diaconii Maniu Nicolae și Beldeanu Teodor, P. S. Emilian a oficiat un serviciu religios în capela schitului și în fața celor trei morminte episcopale.

Au participat pe lângă mulți credincioși și funcționari ai Episcopiei, rudele cele mai apropiate, frați, soră și nepoți ale episcopului Policarp Morușca, preotul Matei Morușca, în etate de 87 de ani de la Tîrnăveni, Lucreția Morușca, căsătorită Nicoară, în etate de 84 de ani, de la Alba Iulia, preot Sămărghițan Ioan-Tîrnăveni, Sămărghițan Mihai-Sibiu, Pompei Sămărghițan-Tîrnăveni și Aurica Sămărghițan, căsătorită Solea Cluj-Napoca, precum și Dr. Traian Mirza, Ion Berciu, Ion Aldea, Vasile Moga, I. Șerban și Ioan Șerban.

Cu acest prilej, într-o alocuție emoționantă, P. S. Emilian a evocat viața, activitatea și scrierile celor trei ierarhi, insistînd, cu deosebire, asupra activității arhierului Policarp Morușca, în calitatea sa de prim episcop al românilor din America.

După ce arată viața acestui fiu de pe meleagurile județului Alba, născut în satul Cristești, comuna Mogoș, din Munții Apuseni — P. S. Emilian prezintă mai pe larg, strădaniile îndelungate ale românilor din America și Canada de a avea un Episcop al lor, acțiunea Mitropoliei Ardealului în acest scop, delegațiile trimise apoi de către Sf. Sinod la fața locului, în repetate rînduri, ajungerea la un bun rezultat prin consilierul preot Traian Scorobet de la Sibiu și în sfîrșit alegerea la 26 ianuarie 1936 ca Episcop misionar al românilor din America și Canada a arhimandritului Policarp Morușca de la mănăstirea Hodoș-Bodrog, de lângă Arad.

Timp de 5 ani, episcopul Policarp Morușca, înscăunat cu mare fast în ziua de 5 iulie 1935, aici acum aproape 41 de ani conformîndu-se Gramatei mitropolitului Ungro-Vlahiei, a depus o intensă activitate pe tărîm religios și național, organizînd temeinic parohiile românești din Statele Unite și Canada, înființînd asociații religioase și culturale, întemeind ziarul „Solia” și punînd bazele la Detroit a unui mare așezămînt cultural „Vatra” cu multiple funcțiuni. După 5 ani de muncă neprecupețită de mari și importante realizări în ogorul Bisericii Ortodoxe Române și în afirmarea spiritualității românești în Noul Continent, episcopul

Policarp Morușca a venit în țară în vara anului 1939 pentru a lua parte la ședințele Sfîntului Sinod, dar din cauza izbucnirii celui de al doilea război mondial, precum și alte cauze, nu s-a mai putut întoarce la turma sa, ocupînd în țară, cu unele întreruperi, funcțiunea de vicar al fostei Episcopii de Maramureș și mai apoi ca stareț al mănăstirii Sfîntului Ioan Botezătorul de la Alba Iulia, unde își doarme somnul de veci, a stat un timp și în satele Craiva, unde părintele său fusese preot și unde crescuse.

La 26 octombrie 1958, episcopul Policarp Morușca trece la cele eterne și este înmormîntat cu deosebită cinstire, iar mormîntul său este, în per-

manență, îngrijit cu multă pietate, ca acela al unui vrednic ierarh, care n-a încetat nici o clipă să-și facă întreaga datorie de devotat părinte spiritual și de bun român.

Munca sa de episcop ortodox al românilor din America a continuat, mai tîrziu, prin episcopul Andrei Moldovan, iar în ultima vreme ea este mult lărgită de către fostul stareț al mănăstirii Neamțului, bărbat de înaltă cultură, P. S. Victorin Ursache, care însoțit de mai mulți oameni de cultură, trimiși de Prea Fericitul Patriarh Justinian, desfășoară o vie și laudabilă activitate, spre cinstea tradițiilor țării în care trăiesc și păstrînd o strînsă legătură cu Patria noastră scumpă.

P. S. Emilian și-a încheiat alocuția sa, cu aceste cuvinte pilduitoare: „Am încercat să evoc, în calitatea mea de prim chiriarh al Episcopiei de Alba Iulia, în puține cuvinte, viața și opera celor trei ierarhi, vrednici continuatori ai mitropolitelor de la Bălgrad, ale căror morminte sînt pentru noi cei de azi adevărate altare, adevărate izvoare de apă vie, adevărate făclii, în drumul nostru de duhovnici și de români.

Eternă să le fie aducerea aminte!”

În încheiere, s-a servit o modestă agapă tradițională, memorîndu-se de cei prezenți momente semnificative și importante, cu deosebire din viața episcopilor Veniamin Nistor, neobositul cărturar, și Policarp Morușca, moțul semeț, care a împlîntat cu dîrzenie un steag de cultură și de spiritualitate ortodoxă dincolo de ocean.

Ion Berciu

Biserica veche de lemn din Reghin

După cum se știe, bisericile noastre vechi erau construite de obicei din lemn, aceasta și pentru că materialul de construcție era din abundență, din care se făceau și casele sătenilor. Este adevărat că bisericuțele noastre de lemn își au pitorescul lor, căldura lor duhovnicească, asemenea potirelor de lemn din care se împărțeau preoți și credincioși vrednici, dar dintr-un anumit punct de vedere ele ne-au dezavantajat, căci aceste bisericuțe cădeau repede pradă incendiilor și, de multe ori, și distrugerilor puse la cale de trecutele orînduiri. În această privință, istoria ne pune la îndemînă destule mărturii.

Totuși multe dintre aceste biserici de lemn au supraviețuit, chiar dacă nu dintre cele mai vechi, iar una dintre ele este și biserica de lemn din Reghin, cea dintîi biserică ortodoxă română cunoscută din această localitate. A fost construită în anul 1725 de către credincioșii ortodocși români, cu sprijinul unor familii de „negustori” venite pe aceste meleaguri, care vorbeau aceeași limbă și aveau aceeași credință ortodoxă, fiind români macedoneni. Biserica de lemn a fost așezată în „maierile” (termen cu însemnare de „margină”) orașului, cunoscute pînă azi sub denumirea de Reghin-Sat.

Biserica este construită din bîrne de brad, netencuită, pe tălpi de stejar, după un plan în formă de cruce, adus de negustorii amintiți. Este un plan neobișnuit în stilul bisericilor noastre de lemn din Transilvania. Altarul poligonal, mai strîmt față de lățimea naosului, are șapte fețe — lucru foarte rar întîlnit —, fețele paralele pe N și S fiind mai mari, ca să dea spațiu interiorului. Lățimea altarului este de 4 m, iar lungimea aproape tot atît. Naosul de 6×10 m, are tavan boltit și două sînurii laterale cu cîte 5 fețe.

Inițial biserica nu a avut nici turn, nici clopotniță. Abia în 1791 ilustrul cărturar Petru Maior a adăugat construcției turnul pe care îl are astăzi.

Are un singur acoperiș peste tot. La altar are trei fețe și nu cinci cum ar cere planul sînurilor.

Nu se cunoaște numele meșterului lemnar care a construit-o, dar iese în relief priceperea și simțul lui de artist. Mai întîi varietatea acoperișului de la diferitele părți ale bisericii degajă un farmec deosebit, iar aripile bogate de la încheieturile altarului, sînurilor și pridvorului vădesc o remarcabilă iscusință și îndemînare de artist.

Altarul a fost pictat ceva mai tîrziu de către „Toader Zugravul”, despre care se știe că a lucrat prin aceste părți între 1760—1780.

A fost împodobit în întregime și după toată rînduiala. Pe pereții laterali sînt zugrăviți, aproape în mărime naturală, sfinții Mitrofan, Atanasie, Ioan Zlataust (Gură de Aur), Grigore Bogoslovul (Teologul), Nechita, Silvestru, Nicolae și un sînt cu nume indescifrabil (numele arătate sînt scrise întocmai deasupra fiecărui chip). La proscomidar este zugrăvit Jertfa lui Avram, iar pe dosul tîmplei, deasupra sfintelor uși, în medalioane, prooroci, putîndu-se descifra numele lui Ghedeon, Moise, Ezechiel, Avacum și Samuil. Între uși, arhidiaconul Ștefan, diaconii Roman și Laurenție. Pe bolta altarului, spre răsărit, în mijloc este Maica Domnului „miluitoarea” și marii schimnici Antonie cel Mare din pustia Egiptului și Teofan. Pictura are în general o execuție aleasă, atît ca desen, cît și în privința compoziției și coloritului, demonstrînd priceperea și arta zugravului nostru popular, Toader. Chipurile zugrăvite au înfățișată o atitudine firească, iar odăjdile ierarhilor sînt din stofa epocii, decorate cu motive populare geometrice sau florale. Se remarcă respectarea erminiei bizantine, îndrumătorul principal al zugravilor de la Muntele Athos.

Tîmpla, împodobită ulterior, în 1857, are icoanele împărătești din sec. XVIII, în stil brîncovenesc. Deasupra ușilor sînt icoane mici „prăznicare”, 14 la număr, păstrate de la Toader Zugravul. Pe dosul uneia se află chiar semnătura lui. Apostolii din rîndul al doilea avînd în mijloc pe Iisus Arhieru, precum și proorocii — în număr de 12 — din rîndul de sus, avînd în mijloc pe Maica Domnului, precum și răstignirea cu Maica Domnului și Sf. Apostol Ioan de deasupra, sînt operă mai tîrzie a unui zugrav neștiut.

Pictura de pe tîmplă se păstrează bine. Cea din altar însă prezintă deteriorări avansate.

Există mărturie despre renovări executate în 1760, 1791 și 1857. În 1957 s-a refăcut integral acoperișul. Sînt prevăzute a se executa în 1976 de către D. P. C. N. lucrări ample de restaurare.

Mărturie a credinței înaintașilor noștri, a legăturii lor cu românii de peste Carpați, locaș de închinare dar și de cultură românească în aceste părți, această biserică se impune atenției, prețuirii și ocrotirii noastre.

Pr. Gh. Pop

Din învățăturile Sf. Ioan Gură de Aur

— În ce privește bunurile cele duhovnicești, nimeni nu poate deveni bogat dacă mai întîi n-a îmbogățit pe altul. (Este vorba de lucrarea faptelor bune).

— Dumnezeu ne-a dat mîini și picioare, ca să nu avem nevoie de slugi.

(Omilia 40 la I Corinteni)

— Să nu plîngem pe cei care se duc de aici (pe cei care mor), ci pe cei care-și petrec viața în fapte rele.

(Omilia 41 la I Corinteni)

— Să nu lenevim, căci nu va putea cel leneș să cîștige împărăția lui Dumnezeu, nici cei ce se dezmiardă peste măsură și se desfată în plăceri.

(Omilia 42 la I Corinteni)

— Să ne îndreptăm unii pe alții; cel ce mustră să nu se iutească, căci aceasta nu este spre îndreptare, ci mai mult o patimă, iar cel mustrat să nu se nemulțumească, pentru că ceea ce se face este pentru vindecarea nu pentru dezgustarea sa.

(Omilia 44 la I Corinteni)

— Trebuie să fim fără de păcat, dacă vrem să fim „lauda Slavei Sale” (a lui Dumnezeu adică).

— Să fim judecători neînduplecați și propriilor noastre greșeli.

(Omilia 2 la Efeseni)

— Aceea mai cu seamă este dragostea, cînd se face bine oamenilor fără a aștepta ceva din partea lor.

(Omilia 7 la Efeseni)

— Pacea o vei găsi numai acolo unde oamenii viețuiesc cu dreptate și întovărășiți de virtute.

— Dacă noi am fi virtuosi, dragostea nu s-ar pierde. Cel virtuos nu preferă banii înaintea prieteniei, nici nu este răzburător, nici nu nedreptățește pe aproapele, nici nu-l bîrfește.

(Omilia 9 la Efeseni)

— După cum cel care toarnă apă într-un vas spart muncește în zadar, tot așa face și cel care trăiește în îmbuibări: toarnă în pîntecele lui ca într-un vas spart.

— Deșertăciune se numește tot ceea ce se speră a fi ceva, pe cînd în realitate nu este nimic.

(Omilia 12 la Efeseni)

— Folosește-te de băi, îngrijește-ți corpul, du-te și în tîrg, fă uz de mîncări și de băuturi, dar de peste tot locul alungă lăcomia.

(Omilia 13 la Efeseni)

— Dacă vrei să te bucuri de împărăția cerurilor nu este suficient să te lași de răutate, ci trebuie să săvîrșești și multe fapte bune. Căci ce folos este dacă tu ai scos din pămînt toți spinii, și nu ai aruncat în ogor semințele cele bune și trebuitoare.

(Omilia 16 la Efeseni)

I N F O R M A Ț I I

● Tradiționala prăznuire a Izvorului Tămăduirii la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sîmbăta de Sus, prot. Făgăraș, a avut loc și în anul acesta în ciuda timpului ploios și friguros.

Î. P. S. Mitropolit al Ardealului, Dr. Nicolae Mladin, a sosit la mănăstire în după-amiaza zilei de 29 aprilie a.c., însoțit fiind de la Sibiu de P. C. arhid. cons. Gh. Papuc, P. C. prof. Gh. Șoima, P. C. pr. asist. I. Glăjar și C. diac. H. Rădulescu.

În seara zilei a avut loc vecernia, în cadrul căreia C. ierod. T. Părăianu a rostit un vibrant cuvînt de învățătură, iar a doua zi, vineri din săptămîna luminată, Î. P. S. Sa a săvîrșit Sf. Liturghie, sfințirea apei și alte rugăciuni în fruntea unui mare sobor de preoți și diaconi. Răspunsurile au fost date de credincioși participanți.

În cadrul serviciilor religioase ce s-au oficiat, P. Cuv. arhim. Veniamin Tohăneanu a fost hirotesit ca stareț al Mănăstirii Brâncoveanu de la Sîmbăta de Sus și pâr. asist. I. Glăjar ca iconom stavrofor.

La priceasnă P. C. pr. asist. I. Glăjar a predicat despre respectul și cinstirea ce trebuie acordată Mănăstirii Brâncoveanu, ca vatră strămoșească și ctitorie voievodală și ca locaș de închinare creștinească; P. Cuv. arhim. Serafim Popescu despre Iisus Hristos ca Domnul și Stăpînul vieții noastre, iar P. C. prot. I. Moșoiu (Brașov) despre înnoirea duhovnicească a vieții noastre.

La sfîrșitul Sf. Liturghii, Î. P. S. Mitropolit Nicolae a vorbit cu multă însuflețire despre bucuria și roadele Învierii Domnului, despre datoria creștinească de a ne face timp pentru rugăciune și de a asigura copiilor noștri un climat familial sănătos, despre iubirea Bisericii strămoșești și a Patriei noastre dragi, care astăzi se află în plin progres și se bucură de prețuire și cinstire în lumea întreagă.

● Catedrala Mitropoliei Banatului, monumentală construcție situată în centrul municipiului Timișoara, avînd o arhitectură deosebită, care reamintește stilul bisericilor din epoca strălucită a lui Ștefan cel Mare, are în interior o valoroasă pictură în frescă, executată acum mai bine de 30 de ani de maestrul Anastasie Demian, sculptură măiestrit executată de Ștefan Gajo, precum și elemente de artă aplicată, care au contribuit la ridicarea valorii arhitectonice și artistice a acestui locaș de închinare și la clasarea lui în rîndul monumentelor de arhitectură din țara noastră.

Simțindu-se nevoia executării unor lucrări de curățire și consolidare a picturii din interior, conducerea eparhiei a făcut demersurile și întocmit formele necesare pentru avizarea și executarea lucrărilor.

Cu sprijinul și îndrumarea Direcției Patrimoniului Cultural Național, lucrarea de curățire și consolidare propriu-zisă a început în toamna anului trecut și se continuă în acest an de către un colectiv de specialiști din cadrul acestei direcții, care, cu pricepere și competență, redau picturii strălucirea de la început.

● În ziua de 5 mai 1976 s-a ținut la Centrul eparhial din Timișoara o consfătuire de lucru sub conducerea Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului și în prezența P. S. Episcop-vicar Timotei Lugojanul, participînd responsabilii sectoarelor de activitate ale Centrului eparhial, protopopii și colaboratorii lor de la oficiile protopopești, reprezentanți ai preoților din toate protopopiatele, delegați ai Seminarului teologic din Caransebeș și alți invitați. Pe ordinea de zi a consfătuirii au figurat probleme administrativ-bisericești, culturale și economic-gospodărești. Atenție deosebită s-a acordat aspectelor pastoral-misionare, P. C. protopopi dînd relații cu privire la situația existentă sub acest raport în parohiile dependente. În funcție de concluziile desprinse s-au stabilit măsurile corespunzătoare.

Pe temeiul analizării potențialului economic al parohiilor, s-a procedat apoi la repartizarea sumelor adunate din fondul eparhial de întrajutorare.

În continuare, s-au prelucrat noile reglementări privind retribuirea îmbunătățită a preoților și a angajaților bisericești, alte legiuri care reglementează activitatea cancelariilor protopopești și parohiale.

Lucrările consfătuirii au fost urmărite cu interes de fiecare participant, mulți luînd cuvîntul și contribuind astfel la deplina lămurire a problemelor puse în discuție. În general s-a reținut dorința tuturor de a-și îmbunătăți activitatea în spiritul conștiințioasei respectări a rînduielilor canonice bisericești, a hotărîrilor Sfîntului Sinod, a măsurilor

stabilite de Consiliul eparhial pentru împlinirea nevoilor credincioșilor.

● Joi, 6 mai 1976, la Centrul arhiepiscopesc din Sibiu a avut loc consfătuirea trimestrială cu cadrele de conducere ale Arhiepiscopiei. Consfătuirea s-a desfășurat sub conducerea Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și au participat: P. C. vicar Tr. Belascu, P. C. consilieri, secretar și inspector eparhial, P. C. rector și prorector de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, P. C. protopopi și alți invitați.

Deschizînd consfătuirea, Î. P. S. Mitropolit Nicolae a subliniat contextul religios-bisericesc și patriotic în care sîntem chemați să lucrăm, în care scop recomandă preoților și credincioșilor noștri o viziune cît mai largă față de realitățile de astăzi, străduința de a ne valorifica darurile pentru binele comun, de a lăsa permanent să premeargă binele obștească față de cel personal.

Trecîndu-se la ordinea de zi, s-a analizat activitatea desfășurată la centrele protopopești și parohii în trimestrul I 1976, sub toate aspectele, ideea centrală constituind-o întărirea unității de credință, reliefîndu-se atît părțile pozitive cît și cele negative.

Au luat cuvîntul toți participanții.

În încheiere s-au tras concluziile convenite și s-au subliniat învățăturile care s-au desprins și de care trebuie să se țină cont în lucrarea viitoare de la parohii, protopopiate și Centrul arhiepiscopesc.

● Duminică, 2 mai 1976, Duminica Tomii, P. S. Episcop Vasile al Oradiei a oficiat slujba de binecuvîntare a bisericii din parohia Talpoș, prot. Oradea, restaurată în anii 1974—1975, sub păstoria tînarului preot Teodor Ilieș, care a făcut o scurtă dare de seamă asupra lucrărilor.

P. S. Sa, în cuvîntul de învățătură, a lăudat pe credincioși și pe păstorul lor sufletește pentru dra-

gostea și jertfelnicia de care au dat dovadă, înnoindu-și atît de frumos biserica.

● Duminică, 9 mai 1976, a avut loc binecuvîntarea bisericii din Aciliu, prot. Sibiu, ctitoria vrednicului de pomenire episcop Nicolae Ivan, biserică ce a fost îmbrăcată într-o frumoasă haină picturală.

Binecuvîntarea a fost săvîrșită de Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, însoțit de la Sibiu de: P. C. vicar Tr. Belascu, P. C. prof. M. Șesan, P. C. cons. M. Rusu, P. C. arhid. I. Bolog și C. diacon H. Rădulescu.

Cuvîntul de bun venit a fost rostit de P. C. prot. D. Luca (Sibiu).

După slujba binecuvîntării bisericii se săvîrșește Sf. Liturghie arhierescă.

La priceasnă a predicat P. C. prof. M. Șesan, care a tîlcuit Evanghelia zilei.

La sfîrșitul Sf. Liturghii a vorbit P. C. vicar Tr. Belascu.

În cuvîntul rostit, Î. P. S. Mitropolit Nicolae a subliniat faptul că din acest ținut s-au ridicat o seamă de români care veacuri întregi au luptat pentru credință și patrie, îndurînd chinuri și închisori.

Amintește de asemenea că în această zi de 9 mai se împlinesc 99 de ani de la cucerirea independenței de stat a României.

Î. P. S. îndeamnă credincioșii să-și păstreze credința, să respecte legile bisericești și cele de stat și să-și facă datoria de credincioși și de cetățeni ai acestei țări.

● Tot Duminică, 9 mai 1976, P. S. Episcop Vasile al Oradiei — însoțit de P. C. cons. Nicolae Mara — a săvîrșit slujba de binecuvîntare a lucrărilor de înnoire a bisericii din parohia Cornățel, prot. Oradea, pictată în frescă, în anul 1975, din inițiativa și cu strădania tînarului și harnicului

(Continuare în pag. 4)

Grigore Alexandrescu

În calendarul nostru comemorativ și aniversar de la sfîrșitul anului 1975 este trecută ca dată foarte importantă împlinirea a 90 ani de la moartea cunoscutului poet român Grigore Alexandrescu (1812—1885).

Născut la Tîrgoviște, Gr. Alexandrescu a rămas de tînar orfan, dar, înzestrat fiind cu o memorie uimitoare, și-a însușit cu multă ușurință limbile grecească și franceză.

La București s-a distins în pensionul Vaillant, unde s-a făcut prieten nedespărțit cu I. Ghica, în casa căruia a cunoscut pe Ion Heliade Rădulescu, I. Văcărescu, Cîmpineanu etc., apoi trăiește în casa lui Heliade.

Sub domnia lui Gh. Bibescu (1842—1848), Gr. Alexandrescu a ocupat diferite funcții, fiind mult apreciat. A luat parte activă la revoluția de la 1848 prin scrisul său înflăcărat. La fel pentru Unirea celor două principate, fiind membru în comisia centrală de la Focșani. Sub Cuza Vodă (1859—1866) a fost director în Ministerul Cultelor și Instrucțiunii, ba chiar și ministru.

Încă din 1831 a început să publice versuri în „Curierul Românesc”, apoi după un an în volum împreună cu traduceri din Florian. Fabulele publicate în 1832, stau direct sub influența lui La Fontaine, după care a scris versuri originale inspirate din anumite împrejurări politice, biciuind și ridiculizînd luptele electorale, apucături și stări sociale. În satire sînt versuri pline de umor, ironie și violență, iar „epistolele” sînt pline de observație psihologică, astfel că observatorii literari ai vremii l-au caracterizat ca pe un „adevărat monument literar de mare preț”. De fapt și fabulele și satirele sînt moralizatoare, așa cum nici un alt poet de-al nostru n-a scris; sînt pline de adevăruri crude împotriva stăpînirii, unele scrise după modelul lui Boileau. Din acestea amintim: „Toporul și pădurea”, „Vulpoiul predicator”, „Boul și vițelul”, „Dreptatea leului”, „Cîinele și cățelul” etc.

Ca poet național și social, Grigore Alexandrescu s-a distins în elegii ca „Adio la Tîrgoviște”, „Miezul nopții”. Foarte reușite sînt și odele: „Răsăritul lunii la Tismana”, „Mormintele la Drăgășani”, „Umbra lui Mircea la Cozia”, și baladele ca de exemplu: „Cîinele soldatului”.

Un evocator al slavei străbune îl găsim pe Gr. Alexandrescu în „Meditații”, ca de pildă în poezia „Anul 1840”, în care cere anului o prefacere radi-

cală a societății și eliberarea din lanțurile tiraniei. De fapt aceasta este o poezie filozofică, socotită pe drept cuvînt „un mîrgăritar al poeziei românești”. Pentru această poezie ca și pentru altele ca „Lebăda și puii corbului”, Gr. Alexandrescu a suferit rigurile temniței.

Foarte mult s-a impus prin inspirația lui din texte biblice — cum subliniază istoricii literari care s-au ocupat de opera și viața lui zbuciumată, printre care Eugen Lovinescu care a scris cea mai completă monografie despre el. Pe aceste texte biblice a scris lucrarea „Memorial de călătorie” în urma unui drum făcut împreună cu amicului său I. Ghica, în anul 1842, prin Țara Românească la Cozia, Mănăstirea dintr-un lemn, Bistrița, Polovraci, Tismana, carte în care a inclus și fragmente din nuvela „Călugărița”.

Gr. Alexandrescu a scris și poezii religioase. Din poezia „Rugăciune”, reproducem următoarele versuri:

„Al totului Părinte, Tu a cărui voință,
La lumi ne-nființate ai dăruit ființă,
Stăpîne ziditor!
Putere fără margini, izvor de veșnicie,
Al cărui sfînt nume, pămîntul nu îl știe,
Nici omul muritor!

Cu tunetul din ceruri Tu ocolești pămîntul;
Înflorești cu natura și răcorești cu vîntul;
Ești viața ce ne-ai dat!
Ascultă dar Stăpîne, supusa rugăciune
Ce sufletul o'naltă, ce inima depune
La tronul-ți ne'ncetat.”

Fără îndoială că înainte de Alecsandri și Eminescu, Grigore Alexandrescu a fost cel mai de seamă poet român, care a introdus un spirit nou în literatura noastră, la dezvoltarea căreia a contribuit nespuse de mult, ceea ce se vede mai ales din colaborările lui la revistele: „Dacia literară”, „Propășirea” și din volumele tipărite.

Gr. Alexandrescu a citit foarte mult și din literatura clasică, greacă și franceză, ca de pildă din Sophokles, Euripides, Boileau, Racine, La Fontaine, Florian ș. a., fapt care l-a ridicat deasupra multor creatori ai epocii în care a trăit.

Nicolae D. Găvozdea

Cuviosul Alexie, omul lui Dumnezeu

A fost fiul unui dregător din cîrmuirea vechii împărății romane. S-a născut la Roma în secolul al 4-lea, din părinți avuți, tatăl său, Evtimian Patriciu, și mama sa Aglaida, l-au crescut cu grijă ca pe un copil de oameni cu bună stare. Era singurul copil la părinți. A înțeles totuși că viața de oameni bogați a părinților săi este străină de duhul Evangheliei creștine în care de fapt fusese crescut. Din studiul Sf. Scripturi și-a adus aminte de cuvintele Domnului: „Fiți desăvîșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvîșit este” (Matei 5, 48), precum și de învățătura sf. Apostol Pavel: „Ceea ce Dumnezeu voiește este sfințirea voastră” (I Tes. 4, 3). Un simțămînt lăuntric îl îndemna tot mai intens să se despartă de toate dregătoriile și averile care folosite rău împing pe oameni la multe păcate, hotărîndu-se să trăiască din munca brațelor sale, în deplină înfrînare și rugăciune.

Așa se face că a plecat într-ascuns de la casa părinților săi, în noaptea cînd tatăl său îi pregătise inelul de nuntă. A mers în cetatea Edesa, unde a rămas la biserica de acolo timp de 18 ani, viețuind în simplitate și ascultare, după îndemnul Sf. Evanghelii: „De voiești să fii desăvîșit, mergi, vinde-ți averile tale și le împarte săracilor, și vei avea comoară în ceruri; și vino de-mi urmează Mie” (Matei 19, 21). Aceste cuvinte pline de înțelepciune au învins în alesul lui Dumnezeu, cu care s-a logodit dintru început. Această împreună-petrecere cu Dumnezeu i-a fost inspirată și de cuprinsul minunat de frumos al sfintelor învățături: „Tot omul care va lăsa pentru mine și pentru evanghelie: casa sa, frații săi, surorile, tată, mamă, copii și țarinile sale, va fi răsplătit însușit” (Marcu 10, 29—30). Și putem spune că însușit a fost răsplătit de Mîntuitorul sufletelor noastre.

De la Edesa s-a îndreptat spre Tarsul Ciliciei, dorind să se așeze acolo în mănăstirea sfîntului Apostol Pavel, dar din cauza furtunilor mării n-a

reușit să plece și s-a întors la Roma, locuind într-o casuță modestă, chiar lângă poarta părinților săi, dîndu-se un străin necunoscut. Multă vreme a trăit batjocorit și umilit de slujitorii tatălui său, însă era iubit și stimat de toți sarmanii din cetate, care găseau la el, un cuvînt bun, un sfat înțelept, plin de înțelepciune, un sprijin în neajunsurile lor.

Smeritul Alexie și-a căpătat numele de „omul lui Dumnezeu” pentru blîndețea, smerenia, bună-tatea, înțelepciunea, înfrînarea și răbdarea sa, prin care s-a învrednicit să aducă la dreapta credință pe mulți dintre păgîni.

Simțind că i se apropie sfîrșitul vieții sale, și-a scris pe o bucată de hîrtie pe care a păstrat-o în sîn povestea vieții, care i-a întristat pe părinți foarte mult. Despre el a aflat împăratul Honoriu, fiul lui Teodosie cel Mare, care s-a interesat cine era săracul mort în uliță? Slujitorii împărătești au aflat scrisoarea pe care au dat-o să o citească și împăratul, aflînd astfel viața sfîntului, care a părăsit avuție, onoruri, părinți, pentru a împlini învățătura Sf. Evanghelii. A fost înmormîntat în biserica sf. Apostol Petru din Roma. Cel ce a fost numai bunătate, iubire și jertfă pentru semenii săi din dragoste față de Dumnezeu este așezat între Sfinții Bisericii Ortodoxe, a cărui pomenire se face la 17 martie, fiind numit „omul lui Dumnezeu”. Se cuvine și noi ca pentru cinstita lui prăznuire, „să-l lăudăm pe dînsul zicînd: Bucură-te podoaba cea frumoasă a cuviosilor” și te roagă lui Dumnezeu, prea cuvioase Alexie ca, cu rugăciunile tale să căpătăm iertare de păcate pentru sufletele noastre, bunule Alexie, „omul lui Dumnezeu”.

Pr. prof. M. Țepordei

Precum și noi iertăm...

(Matei 6, 12)

(Urmare din pag. 1)

Așadar, ni se cere nu o iertare verbală de formă, de ochii lumii, cum se mai zice, ci o iertare sinceră, din inimă, o iertare dovedită cu un gest sau cu o faptă de mărinimie, eliminînd orice gînduri dușmănoase și punînd la mijloc iubirea. O adevărată iertare nu e posibilă fără iubire. Lucrarea de mîntuire, deci inclusiv iertarea, s-a întemeiat pe iubire. „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încît pe Fiul Său cel unul-născut l-a dat ca oricine crede în el să nu piară”... (Ioan 3, 16).

Iubirea este și trebuie să rămîna baza vieții și a relațiilor între oameni. Fără iubire, iertarea riscă să rămîna o vorbă goală. Cînd fiul risipitor se întoarce cu cîntă la casa părintească, tatăl îl iartă din toată inima plină de iubire și de milă (Luca 15, 20), străduindu-se să convingă și pe fiul cel mare, care-i rămăsese ascultător, să ierte și să se bucure de întoarcerea celui „pierdut” (Luca 15, 28—30).

O adevărată iertare, din dragoste, a dat-o Iosif, fiul lui Iacov, patriarhul Vechiului Testament, fraților săi, care îl vînduseră în robie. Iubirea lui Iosif a fost cu mult mai mare decît toate faptele neglijente ale fraților săi. El i-a încărcat de bunătați și a plîns de bucurie cînd și-a revăzut frații (Facere 45, 15).

Dar pilda supremei iertări ne-a dat-o însuși Mîntuitorul, răstignit pe cruce, care se ruga pentru cei ce l-au răstignit: „Părinte, iartă-lor, că nu știu ce fac” (Luca 23, 34). De aceea și Sf. Apostol Pavel ne îndeamnă: „Îmbrăcați-vă, dar, ca aleși ai lui Dumnezeu... cu blîndețe, cu îndelungă răbdare, îngăduindu-vă unul pe altul și iertînd unul altuia... după cum și Hristos v-a iertat vouă, așa să iertați și voi” (Col. 3, 12—13).

Cum iertăm pe aproapele? Dacă fără dragoste, atunci ne-am „făcut aramă sunătoare și chimval răsunător” (I Cor. 13, 1). Iar dacă Hristos a iertat, oare cu ce drept nu vrem noi să iertăm? Cînd cerem iertare, zicînd: „Și ne iartă nouă”, recunoaștem că toți sîntem păcătoși, după cum scrie și Sf. Apostol Pavel (Rom. 3, 10—18) și deci avem nevoie de iertare din partea lui Dumnezeu. În ce măsură ne putem aștepta însă să ne ierte Dumnezeu? Noi înșine răspundem: „Precum și noi iertăm.” Iată deci ce răspundere mare ne luăm și cu

cîtă grijă trebuie să fim față de această răspundere.

Cînd trebuie să iertăm? Apostolul ne îndeamnă „rugați-vă neîncetat” (I Tes. 5, 17), ceea ce înseamnă că tot neîncetat trebuie să iertăm.

Rînduiala Sf. Biserici ne oferă și prilejuri deosebite pentru rugăciune stăruitoare în vederea refacerii puterilor noastre sufletești prin post și prin Taina Sf. Mărturisiri. Atunci ne pregătăm și pentru primirea Sf. Împărtășiri, adică Trupul și Sângele lui Hristos.

Într-adevăr, Sf. Taine sînt spre iertarea păcatelor după cuvintele Mîntuitorului care se rostesc la Sf. Liturghie: „Luați mîncăți...” și „... beți dintru acesta toți...”, „... spre iertarea păcatelor” (Matei 26, 27). Cît de înălțător este să vezi pe credincioși rugîndu-se, iertînd pe toți, primind dezlegarea și iertarea greșelilor în Taina Sf. Mărturisiri și împărtășindu-se cu Trupul și Sângele lui Hristos, spre sfințirea vieții lor. Dar și cît de dureros este să constăți uneori împietrirea inimii la cei care refuză să se împăce, se complac într-o mîndrie încăpățînată, uitînd că Dumnezeu celor mîndri le stă împotriva și nevrînd să înțeleagă că nici ei nu vor fi iertați dacă nu iartă.

Oare cum putem privi la Hristos cel răstignit care a iertat, iar noi nu avem dragoste și nu iertăm?

Oare gîndul nostru n-ar trebui să se îndrepte la Prea Curata Fecioară Maria, Maica Domnului, prin inima căreia „a trecut sabia” suferințelor (Luca 2, 35), dar care n-a rostit nicicînd și nimănu un cuvînt de înfruntare?!

Nu putem trece cu vederea nici răbdarea și dragostea sfinților Bisericii noastre, care rămîn pururea icoane vii de bunătate și iertare.

De aceea, una dintre vechile rînduieli bisericești din Taina Spovedaniei glăsuiește astfel: „Cel ce va avea vrajbă cu cineva să nu intre în biserică pînă nu se va împăca, fiindcă rugăciunea lui spre blestem și spre păcate se socotește și să facă pe toată ziua cîte 50 de metanii.”

Această dispoziție ne amintește de cuvîntul Apostolului Pavel: „Nu greșiți, soarele să nu apună peste mînia voastră” (Efes. 4, 26) și „Orice amărăciune și supărare și mînie și izbucnire și defăimare să piară de la voi, împreună cu orice răutate. Ci fiți buni între voi și milostivi, iertînd unul altuia, precum și Dumnezeu v-a iertat vouă, în Hristos” (Efes. 4, 31—32).

Pr. M. Colotelo

Informații

(Urmare din pag. 3)

preot Pavel Oltean și prin jertfelnicia credincioșilor. De asemenea, s-a renovat și casa parohială.

Chiriarhul — pe lângă mulțumirile și laudele aduse în cuvîntul său de învățătură adresat credincioșilor, membrilor consiliului și comitetului parohial și păstorul lor sufletește — le-a adresat acestora și un act de mulțumire, care a fost citit în fața credincioșilor.

În după-amiaza aceleiași zile, P. S. Sa a oficiat slujba vecerniei în biserica din parohia vecină, Borod, păstorită de preotul Maian Niță.

● Duminică, 16 mai 1976, P. S. Episcop Vasile al Oradei — însoțit de P. C. cons. Ioan Negroiu — a oficiat slujba de binecuvîntare a lucrărilor de înnoire a bisericii celei mari din parohia Oradea-Velența, complet restaurată în interior și exterior în anii 1971—1972, din jertfelnicia credincioșilor, cu rîvna membrilor consiliului și comitetului parohial și prin strădania vrednicilor lor preoți, iconomi-stavrofori Vasile Stanciu și Roman Nemeș.

După terminarea slujbei de binecuvîntare, P. C. pr. Nicolae Blaga, protopop al Oradei, a adresat un cald cuvînt de bun-sosie Prea Sfinției Sale.

În continuare, s-a oficiat Sf. Liturghie, în cadrul căreia a predicat p. cons. I. Negroiu.

La Sfîrșitul slujbei, părintele paroh Vasile Stanciu a făcut un scurt istoric al parohiei și bisericii din Velența, vechiul sediu al Episcopiei Oradei, precum și o dare de seamă asupra ultimelor lucrări de restaurare.

P. S. Sa a vorbit despre trecutul vieții bisericești ce s-a desfășurat și încheiat în jurul acestei biserici românești din Oradea-Velența, felicitîndu-i pe credincioși și pe păstorii lor sufletești pentru faptul că, înnoindu-și atît de frumos biserica, s-au dovedit vrednici urmași ai moșilor și strămoșilor lor.

● Duminică, 30 mai 1976, Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului a poposit în parohia Hezeriș, prot. Lugoj, unde a săvîrșit tîrnoșirea bisericii de lemn, monument istoric. Aici în ultimii ani s-au executat importante lucrări de restaurare atît a construcției cît și a picturii ce datează din sec. XVII, precum și lucrări de completarea picturii.

Împlinind cele rînduite, Înalț Prea Sfinția Sa a săvîrșit Sf. Liturghie, adresînd cuvînt de învățătură împletit cu aprecieri pentru jertfelnicia și strădaniile depuse de credincioși împreună cu Ioan Roșu, preotul locului.

După slujbă, Ierarhul s-a întreținut cu membrii consiliului și comitetului parohial, cu credincioșii care l-au înconjurat cu fiască dragoste, participînd apoi la obișnuita agapă de la casa parohială.

În după-masa aceleiași zile Întîistătorul Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului a făcut o vizită canonică în filia Valea Lungă, aparținătoare parohiei Hezeriș. Înalț Prea Sfinția Sa a oficiat slujba vecerniei, în cadrul căreia a împărtășit celor prezenți cuvînt de învățătură și părintească dragoste. Totodată a sfințit icoanele dăruite de Centrul eparhial pentru împodobirea bisericii.

La sfîrșitul slujbei Ierarhul a fost înconjurat cu multă dragoste de credincioși cărora le-a dat părintești povețe.

● Domnișoara Elisabeth (Elisabeta) Werner este foarte bine cunoscută în cercurile ecumeniste prin calitatea ei de directoare a așezămîntului CASA LOCARNO din orașul cu același nume, cantonul Ticino (Tessin), Elveția.

Invitată de Patriarhia Ortodoxă Română să viziteze țara noastră, d-ra E. Werner — împreună cu sora ei, Dorothea — a trecut și pe la Centrul arhiepiscopesc din Sibiu, fiind găzduite la reședința mitropolitană.

În 30 mai 1976, orele 9—12, au fost oaspetele Em. Sale Episcop Albert Klein. În după-masa zilei de 30 mai a. c., au vizitat biserica-monument istoric și muzeul de icoane pe sticlă de la Sibiel, fiind însoțite de P. C. rector Is. Todoran și P. C. pro-rector C. Voicu.

Au plecat în 31 mai 1976 spre București.

La plecare au declarat că „minunata vizită din România va rămîne de neuitat”.

● Din încredințarea Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, P. S. Episcop-vicar Timotei Lugojanul în cursul lunii mai 1976 a vizitat, săvîrșind Sf. Liturghie și dînd cuvenitele îndrumări, următoarelor parohii: Lugoj (2 mai), Mărul, prot. Caransebeș (9 mai), Făget, prot. Lugoj (23 mai), Bichigi, Obreja, Traian Vuia ș. a.